

جلد سوم، در احوال امیرالمؤمنین؛ بی‌کای، بی‌تا، خریداری از امرالله صفری [رایانه]

۳. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۳۹۹۳

آغاز: برابر؛ انجام: و ثواب زیارت انحضرت را برای ... میکنم
خط: نستعلیق، بی‌کای، تا: قرن ۱۳ [رایانه]

● **روضة الصالحين و حدیقة المؤمنین / اخلاق / فارسی**
rawzat-os sālehīn va hadīqat-ol mo'menīn

دارابی، شاه محمد بن محمد، ۱۰۲۷ق - ۱۱۴۷ق قمری
dārābī, šāh mohammad ebn-e mohammad (1618- 1735)

تاریخ تألیف: ۱۱۷۳ق؛ محل تألیف: هرات
کتابی در بیان محاسن افعال و مکارم اخلاق و اعمال از کتب معتبره و احادیث عترت طاهره مشتمل بر ضروریات واجبی و سنتی، مرتب بر دوازده «روضه» و هر روضه در دوازده «حدیقه» به عدد ائمه دوازده گانه و «مقدمه» در اشاره به توحید و نبوت و امامت و معاد، «خاتمه» در مواعظ الله و النبی و ... عناوین «روضه‌ها»: ۱. عقل و جهل و خوبی‌ها و بدی‌ها و گناهان و توبه؛ ۲. پاکیزگی قلب و بدن از خبث و حدث و نجاسات؛ ۳. نماز و آداب و احکام آن؛ ۴. ذکر و دعا؛ ۵. عادات و سوانح؛ ۶. حقوق مالیه و نفقات؛ ۷. صفات پسندیده؛ ۸. اعمال ماه‌ها و سال‌ها و روز و شب؛ ۹. نکاح و آداب آن؛ ۱۰. آداب سفر؛ ۱۱. زیارات؛ ۱۲. احتضار واحکام مردگان.

آغاز: حمد بی حد وثنای بی عد صناعی را سزاست که شجره طیبه انسانی را در حدیقه ایجاد ...

انجام: فراغ از این کتاب ... در دارالسلطنه هرات در سنه هزار و صد و هفتاد و سه واقع شد امید که ذیل عفو بر خطاکار پوشند و در اصلاح سهو و نسیان کوشند اللهم اغفر للمؤمنین و المؤمنات و بلغهم الی ارفع الدرجات بحرمة سید کائنات امین یا رب العالمین تمت

[الذریعة ۲۹۵/۱۱ که فهرست مفصلی از مطالب کتاب عرضه کرده است؛ دنا ۱۰۴۶/۵]

قم؛ طبسی؛ شماره نسخه: ۱۹۵/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کای؛ محمد حسین ولد محمد صادق اصفهانی، تا: دوشنبه رمضان ۱۲۷۳ق؛ جلد: تیماج مشککی، ۱۷۰گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۲۱×۱۵سم [ف مخ: ۱- ۲۴۸]

● **روضة الصالحين و منهاج المتعبدين / آداب و سنن / فارسی**

rawzat-os sālehīn va menhāj-ol mota'bbedīn

سید احمد بن رکن الدین، ق ۱۲ قمری
seyyed ahmad ebn-e rokn-od-dīn (- 18c)

آغاز: بسمله، مجلس دوم واقعه رحلت حضرت فاطمه الزهراء؛ انجام: آن سرو بوستان ولایت ز پا فتاد xx حوران سرشک بر گل رخسار ریختند

در این نسخه ابتداء منتخبی از مجلس دوم که شرح رحلت حضرت فاطمه است می‌آید و پس از آن مجلس سوم در شهادت علی علیه السلام و مجلس چهارم در ذکر شهادت حضرت امام حسن و مجلس پنجم در ذکر شهادت حضرت مسلم بن عقیل و سپس به یکباره به مجلس دهم که ذکر شهادت امام حسین علیه السلام است می‌رود و تا پایان کتاب مباحث این مجلس می‌آید؛ خط: نستعلیق، بی‌کای، تا: محتملاً قرن ۱۱؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج قرمز، ۸۳گ، ۱۱ سطر (۱۸×۹/۵)، اندازه: ۱۹×۱۷/۵سم [ف: ۶-۲۱۲]

● **روضة الصالحين / تاریخ معصومین / فارسی**
rawzat-os-sālehīn

محمد صالح بن بهبود علی، ق ۱۲ قمری
mohammad sāleh ebn-e behbūd 'alī (- 18c)

نسخه‌های حاضر جلد سوم از روضة الصالحین مؤلف است. این جلد را مؤلف در ۱۱۱۱ق و به نام شاه سلطان حسین صفوی شروع نموده است. همچنین در مقدمه از منوچهر خان فرزند کیخسرو و تفنگچی آقاسی نیز یاد نموده است. جلد اول این کتاب در حالات انبیاء؛ جلد دوم در حالات حضرت پیامبر (ص)؛ جلد سوم در حالات حضرت امیر (ع). در مقدمه جلد سوم آمده که: مؤلف بعد از تألیف جلد اول و دوم و نوشتن دیباچه جلد سوم، به سبب حمله تراکمه به خراسان در سال ۱۱۱۶ درگذشته و این جلد را فرزندش محمد هادی بن محمد صالح رازی در ۱۱۱۲ق تألیف نموده است. این جلد در حالات حضرت امیر و مشتمل بر یک «مقدمه» و دوازده «باب» و یک «خاتمه» است. با عنوان «گفتار، گفتار» است، و مؤلف بعد از حالات امام علی (ع) حالات امام حسن (ع) و واقعه جانگداز کربلا را به تفصیل بیان نموده است.

آغاز: تحایف ستایش حمد و ثنا ساحت بارگاه جلال پادشاه بی زوالی را درخور است که فرمان فرمایان کشور ربوبیت پیوسته داغ عبودیت بر جبین دارند ...

۱. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۲۷۸۰-۱۵/۲۰

آغاز: برابر؛ انجام: از محمد ازدی روایت کرده است که گفت در مسجد مدینه نماز می‌کردم ... و باقی حالات قتله حضرت امام حسین علیه السلام در ذکر مختارین ابی عبیده ثقفی ... قلم مشکین رقم می‌کرد و از خوف تطویل زیاده بر این جرات نمود
سوم؛ خط: نستعلیق، بی‌کای، بی‌تا؛ مجدول شنگرف؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۲۱۹گ، ۲۵-۲۶ سطر، اندازه: ۱۸×۲۸سم [ف: ۴-۲۱۶۹]

۲. تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۵۳۰۲

فرستگان نسخه‌های خطی ایران (فنا)؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276255

استاد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

قادرخان؛ مجدول، مصحح؛ جلد: مقوی، ۱۹۹گ، ۱۵ سطر،
اندازه: ۲۰/۵×۱۴سم [ف: ۶-۳۵۶]

● ریاض العارفين / شعر / فارسی

rīyāz-ol-‘ārefīn

بایزید هندی

bāyazīd hendī

منظومه‌ای است در شرح حال شاعر. وی ساکن برهانپور از شهرهای هند بود که قاصد خبر فوت نامزدش را می‌آورد و او با دل شکسته برای تسکین آلام خود اقدام به سرودن این منظومه می‌کند. شاعر در مقدمه، ابتدا به مدح حضرت پیامبر (ص)، مدح چارپار، مدح دوازده امام و مدح غوث اعظم عبدالقادر گیلانی می‌پردازد. پس از آن شروع به شرح چگونگی آمدن قاصد و دادن خبر مرگ معشوقش و حالات معشوقش در بیماری و مرگ وی و حال خودش بعد از شنیدن خبر فوت او می‌کند. او در اشعارش «بایزید» تخلص می‌کند و نام منظومه‌اش را «ریاض العارفين» نهاده و می‌گوید: چه سر است این که از عشاق گفتم xx چه در است این که در آفاق سفتم / ز در خویشتن دفتر گشادم xx ریاض العارفين نامش نهادم / «بایزید» از جان غلام غوث اعظم xx فدای نام پاک قطب عالم / بیا بایزید این گفتار بس کن xx سخن بسیار شد ضبط نفس کن.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۲۰۸

آغاز: خداوندا منم در عاشقی فرد xx دل من شعله پیچیده فرد / شرار جسته ای از آتش دل xx سهند شعله آواز بسمل / به سینه این دل پژمرده تا کی xx تهی دامان چراغ مرده تا کی؛ **انجام:** برای من رفیق محشرش کن xx و گر خاکم کنی خاک درش کن / خداوندا فزون کن لذت شوق xx که در یادش مرا حاصل شود ذوق / ز فضل قصه نیکو سرانجام xx بماند تا قیامت در جهان نام خط: نستعلیق، کا: محمد محسن، تا: ۷ شوال ۱۱۲۴ق؛ با سرلوح مزدوج مذهب، مجدول؛ جلد: پارچه‌ای صورتی، ۲۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۲۰/۵×۲۷سم [ف: ۳۸-۲۸۹]

● ریاض العارفين / عرفان و تصوف / فارسی

rīyāz-ol-‘ārefīn

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۲۰۰۳۳

بی‌ک، بی‌تا؛ خریداری از مهردخت همایی [رایانه]

● ریاض العارفين فی شرح صحیفه سید الساجدین /

شرح دعا / عربی

rīyāḍ-ul-‘ārifīn fī š.-i šahīfat-i sayyid-is sājidīn

دارابی، شاه محمد بن محمد، ۱۰۲۷ق - ۱۱۴۷ق قمری

خط: نستعلیق، بی‌ک، تا: قرن ۱۳ [مختصر ف: -۴۳۰]

۲. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۶۴۵۴-۳۳/۴

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی‌ک، تا: قرن ۱۳؛ در پایان ابیاتی از میرزا ابراهیم کازرونی متخلص به نادری؛ مهر: «لطف الله هدایت»؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۴۶گ، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۵سم [ف: ۴-۲۱۸۶]

۳. تهران؛ سلطنتی؛ شماره نسخه: ۸۲۹

آغاز: برابر؛ **انجام:** حسب الفرموده جناب عارف واقف و واقف عارف حضرت سعادت مآب مؤلف قلمی گردید امید آنکه مطالعه کنندگان جامع و کاتب را از دعا فراموش نمایند العبد الاثم العاصی علی محمد ولد حاجی میرزا محمد قد فرغ من تسویده فی شهر صفر المظفر من شهر سنه ۱۲۶۳. استدعا از ناظران چنان است که اگر بسهویا خطائی رسند بتصحیح کوشند و چشم از عیوب او پوشند تم تم.

خط: نسخ و نستعلیق، کا: علی محمد ابن میرزا محمد، تا: ۱۲۶۳ق، بنا به خواسته شخص مؤلف؛ مهر: ناصرالدین شاه قاجار؛ مجدول، با یک سرلوح مذهب؛ کاغذ: ترمه، جلد: مقوای روغنی بوم تریاکی مذهب، ۳۶۵ص، ۲۰ سطر، اندازه: ۲۱×۳۰سم [ف: ۷-۲۶۵]

۴. تهران؛ الهیات؛ شماره نسخه: ۱۷۱/۳

خط: نستعلیق، کا: جمال الدین بن حاج محمد هادی شهیر به حاجی بابا، تا: ۱۲۴۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۶۱گ (۱۳-۷۳پ)، اندازه: ۲۰/۵×۱۴سم [ف: -۲۵۳]

● ریاض العارفين / شعر / اردو

rīyāz-ol-‘ārefīn

اسحاق، محمد

eshāq, mohammad

مثنوی عرفانی است در بیش از پنج هزار بیت به روش اهل سنت در آداب و اخلاق عارفان و روش سلوک سالکان با تفسیر بعضی از آیات و احادیث و آوردن داستان‌های گوناگون، در یازده «باب»: ۱. طلب قوت حلال؛ ۲. ریاضت و عبادت و رنج کشی مردان؛ ۳. سوختن پروانه دل را بشمع انگیز آتش قهر خدا؛ ۴. تحمل بزرگان و استقامت مردان؛ ۵. سپردن خود را به خدا؛ ۶. عیب‌پوشی و فروتنی بزرگان؛ ۷. تقوی و زهد و استقامت و ریاضت؛ ۸. بیان عشق حقیقی؛ ۹. توبه تائبان و ترک دنیای ناپایدار؛ ۱۰. بیان اولیاء جهان؛ ۱۱. اجابت دعوات مقلبان قاضی الحاجات.

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۳۷۱

آغاز: ابتدا کرتا هون بسم الله سون xx صاحب اجلال و عز وجاه سون؛ **انجام:** هور مکرم آل هور اصحاب پر xx پریچش هور سخنگون ختم کر

خط: نستعلیق، کا: خواجه حسین، تا: ۱۷ رجب ۱۲۲۲ق، به دستور

فرستگان نسخ‌های خطی ایران (فنا)؛ جلد هفدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازان

DIA 276255

۱. اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳

آغاز: بسمله، ثنا و ستایش نامعدود مر واجب الوجودی را که چون این بنده ... اما بعد ... در سال هزار و بیست و هفت از هجرت ...
[الذریعه ۴۷۳/۴-۴۷۴؛ دنا ۱۰۰۷/۲]

۱. یزد؛ وزیری؛ شماره نسخه: ۱۶۴۷
آغاز: برابر؛ انجام: سعادت یارخواهی در همه کار-سعادت نامه را از دست مگذار.
خط: نسخ و نستعلیق شکسته، کا: عبدالوکیل بحرآبادی، تا: ۱۱۲۵ق؛ افتادگی: انجام؛ هدایی: وزیری؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج مشکی، ۱۱۷گ، ۲۳ سطر (۲۲/۵×۱۳)، اندازه: ۱۷×۲۶سم [ف: ۱۰۱۱-۳]

۲. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۳۶۱۴۸
آغاز: برابر؛ انجام: گفت چهل دینار گفت بیرون رو ...
خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳. افتادگی: انجام؛ مهر: «اللهم صل علی محمد و آل محمد» (بیضی)، «عبد معصوم ۶۵۴» (مریخ)؛ هدایی: رهبری، مهر ۱۳۸۶؛ کاغذ: نخودی آهار مهره، جلد: تیماج مشکی، ۲۶۹گ، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۴×۲۴سم [اهدائی رهبر: ۲ اخبار ۱-۱۸۷]

مشهد؛ شیخ علی حیدر (مکتبه)؛ شماره نسخه: ۱۲۲۷
همان نسخه بالا [مؤید: ۳-۱۹۳]
۳. قم؛ گلیایگانی؛ شماره نسخه: ۸۱۱۷-۵۵/۸۷
آغاز: برابر
از اول تا آخر کتاب؛ خط: نسخ، بی کا، تا: پنجشنبه ۱۲۰۴ق؛ ۲۶۳گ، ۱۱ سطر، اندازه: ۱۷×۲۰سم [ف: ۲-۷۸۲]

● تحفة المؤمنین / کلام و اعتقادات / فارسی
tohfāt-ol mo'menīn
دارابی، شاه محمد بن محمد، ۱۰۲۷-؟۱۱۴۷ قمری
dārābī, šāh mohammad ebn-e mohammad (1618-1735)
رساله مشروح و استدلالی در اصول دین، در یک «مقدمه» و پنج «باب»: مقدمه: در بیان مذاهب مختلفه و وجوب اتباع امامیه؛ باب ۱. توحید، دارای دوازده فصل و یک خاتمه؛ ۲. عدل، دارای نوزده فصل؛ ۳. نبوت، دارای سه فصل؛ ۴. امامت، دارای هشت فصل؛ ۵. معاد، دارای چهار مبحث.
[دنا ۱۰۰۷/۲]

قم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۲۰۹/۲
آغاز: الحمد لله الذي جعل مقام اهل العدل علياً و صير شيعه الحق لخليه سميأ؛ انجام: و آن را بگوش هوش بشنود مبشر شود بقوله تعالی و أما الذين سعدوا ففي الجنة خالدین.
خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ افتادگی: انجام؛ مصحح: جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱۷۳گ (۸۰-۲۵۲پ)، ۲۰ سطر، اندازه: ۱۴×۲۳سم

آغاز: الحمد لله الذي جعل الجنة للموحدين و هيأ الجيم للملحدين و اصلى على اشرف الاولين و الآخرين محمد؛ انجام: واجب است که قلباً از آن شخص اکراه داشته باشی هر چند اظهار آن نتوان کرد الحمد لله الذي هدانا لهذا و ما كنا لنهتدي لولا ان هدانا الله.

خط: نستعلیق، کاتب = مؤلف، تا: ۳ جمادی الاول ۱۱۲۵ق، جا: اصفهان؛ محشی از خود او به لفظ «منه عفی عنه»، در اول نسخه مطلبی از مولانا عبدالرشید در وحدت وجود و بیان آن؛ جلد: تیماج مشکی، ۹۱ص (۴۶-۱۳۶)، اندازه: ۱۴×۲۲سم [ف: ۳۸۴]
قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۵۵۲/۶
نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۴-۳۷۵]

● تحفة المودود في المقصور و الممدود / صرف / عربی
tuhfāt-ul mawdūd fi-l maqṣūr wa-l mamdūd
ابن مالک، محمد بن عبدالله، ۶۰۰-۶۷۲ قمری
ebn-e mālek, mohammad ebn-e 'abd-ol-lāh (1204-1274)

چاپ: مطبوعات البیان ۱۸۹۷م.
[کشف الظنون ۱۳۴۴/۲ و ذیل آن ۲۶۰/۳]

قم؛ فیضیه؛ شماره نسخه: ۱۱۵۲/۲
بی کا، بی تا؛ ۱۶گ (۵۵-۷۰)، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۳-۶۱]
سه تحفة المؤمنین < تحفة حکیم مؤمن (منتخب)
سه تحفة المؤمنین < تحفة حکیم مؤمن

● تحفة المؤمنین / کلام و اعتقادات / فارسی
tohfāt-ol mo'menīn
واعظ استرآبادی، سلطان حسین بن سلطان محمد، ۹۸۷-؟۱۰۸۲ قمری
vā'ez-e estarābādī, soltān hoseyn ebn-e soltān mohammad (1580-1672)

تاریخ تألیف: ۱۰۲۷ق
رساله مفصلی است در مواعظ و اعتقادات که مؤلف در سی یا سی و دو سالگی خود هنگامی که بعد از اندکی از فوت پدرش (سلطان محمد)، درگذشت فرزندش ابومحمد اتفاق افتاده بود، اقدام به نگارش آن کرد و کتابش را در سه «باب» برابر با سه نشأ انسانی مبدأ و معاش و معاد قرار داده: ۱. اصول شناخت خدا و رسول و ائمه؛ ۲. فروع از مامورات و منهیات؛ ۳. تذکار متفرقه بر سبیل موعظه. مؤلف هدف از نگارش این کتاب را ترجمه احادیث برای استفاده عموم مردم اعلام می کند و در آن در اغلب موارد آیات و روایات را آورده و به ترجمه آنها اکتفا نموده است.

فرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛؛ جلد هفتم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازان

DIA 276245

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲